

<ul style="list-style-type: none"> • kokee onnistumista käytännön työskentelyssä ja innostuu kotitalousteiden harrastamiseen • käyttää luovuuttaan ja mielikuvitustaan • kehittää arjen hallinnan taitojaan • tunnistaa omat tarpeensa ja arvostuksensa sekä niiden yhteydet valintoihin ja arkipäivän toimintoihin • toimii luontoa mahdollisimman vähän kukuttaen ja ympäristöstä huolehtien 	<ul style="list-style-type: none"> • pyykinpesuaineen ekologinen ja järkevä valinta, tekstiilihoito-ohjemarkkien tunnistaminen, tavallisimmat pyykinpesu- ja jälkikasittelymenetelmät • ekologinen elämäntapa • mahdollisuudet lajitteluun ja kierrätykseen Oulussa • veden ja energian säästö • koneiden ja laitteiden turvallinen ja ergonominen käyttö ja kestävyys 	<p>luonnosta ja kestävästä tulevaisuudesta</p> <ul style="list-style-type: none"> • pesuainevalinnat, veden ja energian säästö <p>Ihminen ja teknologia</p> <ul style="list-style-type: none"> • koneiden ja laitteiden hankinta ja turvallinen käyttö
---	---	--

7.3.17 Valinnaiset aineet

4.-luokalla oppilaille on yksi vuosiviikkotunti valinnaisainetta. Valinnaisaine voi olla myös ryhmäkohtainen. Vuosittaiset valinnaisaineet päätetään syksyn suunnittelukokouksessa.

7.3.18 Oppilaanohjaus

Oppilaanohjauksella tuetaan oppilaan persoonallista kasvua ja kehitystä siten, että oppilaan opiskelunvalmiudet ja sosiaaliset taidot kehittyvät ja elämähallintataidot lisääntyvät. Ohjauksen tuella oppilas tekee omiin kykyihinsä ja kiinnostuksiinsa perustuvia opiskelua, koulutusta, arkielämää ja elämänuraa koskevia ratkaisuja. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on edistää koulutyön tuloksellisuutta, lisätä hyvinvointia koulussa sekä ehkäistä syrjäytymistä. Sen avulla edistetään myös koulutuksellista, etnistä ja sukupuolten välistä tasa-arvoa. Monikulttuurisuuteen kasvaminen, kansainvälistyminen ja erilaisuuden arvostaminen otetaan huomioon ohjauksessa. Kunkin vuosiluokan tärkeitä oppilaanohjauksen kysymyksiä käsitellään oppilaan, huoltajan ja opettajan välisissä arviointikeskusteluissa.

Perusopetuksen alkuvaiheesta alkaen luodaan pohja oppilaanohjauksen tavoitteiden toteutumiselle. Tavoitteet täydentyvät ja syvenyvät siirryttäessä vuosiluokalta toiselle. Opintopolun nivelvaiheissa oppilasta tuetaan turvalliseen siirtymiseen oppilaanohjaajien ja opettajien sekä tulevan oppilaitoksen ohjaushenkilöstön välisellä yhteistyöllä.

Koulun opetussuunnitelman luvuissa 2.5.1.1 ja 2.5.2 kuvataan koulun opettajien, opinto-ohjaajien ja muun henkilöstön yhteistyö oppilaan ohjaamisessa yhtenäisen opintopolun eri vaiheissa. Työnjako eri henkilöiden kesken kirjataan opetussuunnitelmaan.

Eheyttäminen ja aihekokonaisuudet

Aihekokonaisuuksista oppilaanohjauksessa painottuvat eniten ihmisenä kasvaminen, osallistuva kansalaisuus ja yrittäjyys sekä kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys.

<p>Oppilaanohjauksen yleiset tavoitteet kaikilla vuosiluokilla</p>
<p>Oppilas</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppii itsenäisyyteen, vastuullisuuteen ja itsetuntemukseen • oppii yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja • oppii kehittämään oppimisvalmiuksiaan ja tunnistamaan oppimisvaikeuksiaan sekä etsimään apua ongelmatilanteissa

- oppii kehittämään opiskelutaitojaan ja oman toiminnan arviointitaitojaan
- saa tukea ja ohjausta koulutuksen eri nivelvaiheissa perusopetuksen sisällä ja perusopetuksen päättövaiheessa
- oppii etsimään tietoja ja hankkimaan taitoja opiskelua, tulevaisuutta sekä elämää koskevia suunnitelmia ja valintoja varten käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologian tarjoamia mahdollisuuksia
- oppii kehittämään päätöksentekotaitojaan sekä toteuttamaan ja arvioimaan tulevaisuudensuunnitelmiaan
- saa tukea ja ohjausta ammatillisessa suuntautumisessa, myös sukupuolirajat ylittävissä oppiaine, koulutus- ja ammatinvalinnoissa
- oppii hankkimaan tietoja yhteiskunnasta, työelämästä ja yrittäjyydestä sekä kasvamaan monikulttuurisuuteen ja kansainvälisyyteen

Vuosiluokat 1–2

Oppilaanohjauksen tavoitteena alkuopetuksessa on tukea oppilaan kasvua ja kehitystä hänen siirtyessään esiopetuksesta/päivähoidosta/kotoa kouluun. Oppilaanohjaus toteutetaan eri oppiaineiden ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Oppilaanohjauksessa keskitytään auttamaan oppilaan sopeutumista koulu yhteisöön mm. opettamalla hänelle opiskelun perustaitoja ja koulun sääntöjä sekä tukemalla sopeutumista omaan luokkaan. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on vähitellen kehittää oppilaan vastuuta omasta työstään ja ympäristöstään sekä ohjata häntä omatoimisuuteen ja aktiivisuuteen opiskelussaan. Oppilasta ja hänen vanhempiaan ohjataan 2. luokalla tapahtuvien valintojen tekemisessä. Alkuopetuksen aikana voidaan tutustua oppilasta lähellä oleviin ammatteihin: oman perheen ja suvun ammatteihin sekä koulu yhteisössä oleviin ammatteihin.

Vuosiluokat 3–6

Vuosiluokkien 3–6 aikana oppilaanohjauksen tehtävänä on ohjata oppilasta itsenäistymiseen, vastuullisuuteen ja yritteliäisyyteen koulutyössä ja tehtävien tekemisessä. Oppilasta ja hänen huoltajiaan ohjataan perusopetuksen nivelvaiheisiin liittyvissä valinnoissa. Ohjauksen tehtävänä on lisäksi ohjata oppilasta kehittämään tiedonhankinnan valmiuksia ja taitoja, käyttämään monipuolisia työtapoja sekä löytämään oman oppimistyylinsä. Oppilasta tulee ohjata myös yhteistoiminnallisuuteen ja toisten ihmisten huomioon ottamiseen sekä erilaisuuden arvostamiseen.

Oppilaanohjausta toteutetaan vuosiluokkien 3–6 aikana pääasiassa eri oppiaineiden opetuksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Ohjaukseen voidaan myös varata oppitunteja koulun opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla. Lisäksi oppilaan tulee saada henkilökohtaista ohjausta opiskelunsa ja valintojensa tukemiseksi sekä erilaisissa arkielämän kysymyksissä omalta opettajaltaan, koulun erityisopettajalta ja terveydenhoitajalta. Kuudennella luokalla oppilas tutustuu 7.–9. luokkien opiskeluun. Mikäli oppilaan koulu vaihtuu, tutustuu oppilas myös tulevaan kouluunsa. Luokanopettaja ja opinto-ohjaajalla keskustelevat oppilaista nivelvaiheessa. Vuosiluokkien 3–6 aikana jatketaan tutustumista ammatteihin ja työelämään ja aloitetaan tutustuminen yrittäjämäisiin toimintatapoihin.

Vuosiluokat 7–9

Perusopetuksen 7–9 vuosiluokkien oppilaanohjaus järjestetään siten, että se tarjoaa oppilaalle kokonaisuuden, joka muodostuu

- henkilökohtaisesta ohjauksesta
- pienryhmäohjauksesta
- luokkamuotoisesta ohjauksesta
- työelämään tutustumisesta.

Henkilökohtaisessa ohjauksessa oppilaalla on mahdollisuus keskustella opintoihinsa, koulutus- ja ammatinvalintoihinsa sekä elämäntilanteeseensa liittyvistä kysymyksistä opinto-ohjaajan kanssa. 7. luokalla henkilökohtaisen ohjauksen keskeisiä teemoja ovat uuteen oppimisympäristöön

siirtyminen, opiskelutaitojen kehittyminen, opiskelun suunnittelu ja valinnaisaineiden valinta. 8. luokalla henkilökohtaisessa ohjauksessa painottuu itsetuntemuksen lisääntyminen ja opiskelutaitojen kehittyminen ja 9. luokalla näiden lisäksi jatko-opintojen ja urasuunnittelun ohjaus.

Piennyhmäohjauksessa oppilas oppii käsittelemään ryhmässä kaikille yhteisiä ja kunkin ryhmään osallistuvan opiskelijan henkilökohtaisia, muiden oppilaiden kanssa jaettavissa olevia ohjauksellisia kysymyksiä.

Luokkamuotoisessa ohjauksessa käsitellään kaikkia oppilaita koskevia yhteisiä asioita. Luokkamuotoista ohjausta on 7. luokilla 0,5 viikkotuntia, 8. luokilla 0,5 viikkotuntia ja 9. luokilla 1 viikkotunti. Tavoitteet ja sisällöt kuvataan taulukossa.

Työ- ja elinkeinoelämän sekä koulun yhteistyön tavoitteena on, että oppilas hankkii tietoa ammattialoista, ammateista ja työelämästä sekä saa virikkeitä yrittäjyydestä. Työelämän edustajien vierailut luokkatunneilla, työpaikkakäynnit, projektityöt ja työelämään tutustuminen (TET) ovat keskeinen osa tätä yhteistyötä.

Työelämään tutustumisen jaksoilla oppilas saa omakohtaisia kokemuksia työelämästä ja ammateista aidoissa työympäristöissä. Näitä kokemuksia oppilas voi hyödyntää urasuunnittelussaan. TET:n yhteyteen oppilaalle järjestetään mahdollisuus arvioida hankkimiaan tietoja ja kokemuksia. Työelämään tutustumista järjestetään kaikilla luokka-asteilla vähintään seuraavasti: 7. luokilla yksi päivä, 8. luokilla kolme päivää ja 9. luokilla viisi päivää. Yhdeksännen luokan TET järjestetään opetusviraston, koulujen ja yritysten yhteistyönä.

Oppilaanohjauksen tavoitteet vuosiluokilla 1–6

Tavoitteet	Sisällöt	Ideoita toteutukseen
Esikoulu–1. luokka		
Oppilas • saa tukea koulun alkaessa	• tulevaan kouluun tutustuminen	• vierailu koululla • esikoululaiset ruokailevat koululaisten kanssa päivittäin
	• lähtötilanteen kartoitus, tuen tarve koulun alkaessa	• tiedonsiirto: siirtolomakkeet, siirtokokoukset
1. luokka		
Oppilas • saa tukea koulun alkaessa	• oppilaan tuntemus, alkukartoitus/ erityisopettaja • koulun/luokan säännöt (ohjeet)	• kummiluokat • ylempien luokkien oppilaat tukena kouluun tutustumisessa ja ensimmäisten kouluvuosien aikana
• oppii koulutyöhön	• turvallinen kouluympäristö • opiskelutekniikka	• tutustuminen koulun pihaan ja tiloihin • läksyjen luvun opettaminen, ohjattu läksyjen teko • koulutarvikkeista huolehtiminen
• oppii vuorovaikutustaitoja ja • omassa ryhmässä toimimista	• turvallinen paikka omassa ryhmässä • yhteistyötaidot omassa ryhmässä	• pelit , leikit ja vuorovaikutusharjoitukset eri oppiaineissa
2. luokka		
Oppilas • oppii omatoimista opiskelua • harjoittelee tiedon hankintaa	• perustaitojen vahvistaminen • koulutyötä tukevia asioita, esim. kirjaston käyttöön oppiminen	• koulukirjasto, lähikirjasto • tietoverkkoon tutustuminen
• saa tukea opetuksen nivelvaiheessa	• kielivalinnat, uudet oppiaineet • erikoisluokat	• erityisoppilaiden huomioiminen • kahden tunnin kielikylvyt • Oulusa koulusa -opas, vanhempien informointi
• saa tietoja työelämästä	• ammatteja	• lähellä oleviin ammatteihin tutustuminen (oma perhe, suku, koulu)
3.–6. luokat		

<ul style="list-style-type: none"> • saa tukea opiskelun nivelvaiheessa (mahdollisesti opettajan/koulun vaihdos) • oppii kehittämään opiskelutaitojaan ja oman toiminnan arviointitaitojaan 	<ul style="list-style-type: none"> • uusi oppimisympäristö, tuen tarve • kuvaamataidon, tekstiilityön ja teknisen työn luokissa toimiminen, työturvallisuus • reaaliaineet alkavat, kieliopinnot 	<ul style="list-style-type: none"> • siirtokeskustelut • kummioppilaat/opiskelutekniikoissa • projekti: suunnittelu, toteutus, arviointi • sanojen opiskelutekniikkatuokiot • läksyjen luku: miten luetaan reaaliaineita, kielissä sanojen opettelu
<ul style="list-style-type: none"> • itsetuntemus 	<ul style="list-style-type: none"> • oman oppimistyylin arviointi 	<ul style="list-style-type: none"> • malleja erilaisista oppimistavoista • esim. kertotaulurap, draamapedagogiikka
<ul style="list-style-type: none"> • päätöksentekotaidot 	<ul style="list-style-type: none"> • valinnaiset aineet (1 vuosiviikkotunti/vuosiluokilla 4–6) • toinen A-kieli 	
<ul style="list-style-type: none"> • oppii tunnistamaan oppimisvaikeuksiaan ja etsimään apua ongelmatilanteissa 	<ul style="list-style-type: none"> • mistä apua saa ja miten toimitaan 	<ul style="list-style-type: none"> • osaa pyytää tukiopetusta: ohjataan tekemään töitä asian oppimiseksi • erityisopetuksen näkyväksi tekeminen/miten voin saada apua? • asiantuntijan käyttö/koululääkäri tai terveydenhoitaja
5.–6. luokat		
<ul style="list-style-type: none"> • oppii etsimään tietoja opiskelua koskevista asioista 	<ul style="list-style-type: none"> • erikoisluokat • yläkouluun siirtyminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Oulussa koulussa -opas, koulujen www-sivut • vanhempainillat
<ul style="list-style-type: none"> • saa tukea ja ohjausta opiskelun nivelvaiheessa (6 luokka) 	<ul style="list-style-type: none"> • oppilaan tuntemus • yläluokilla opiskelu, aineopettajajärjestelmä, ainevalinnat 7. luokalle 	<ul style="list-style-type: none"> • siirtokokoukset • yhteinen VESO yläluokkien opettajien kanssa aiheena esim. erityisoppilaiden huomioiminen • oppilasvierailut yläkoululla ja yläkoulun esittely, opettajien tapaaminen, vanhempainillat • kykyprojekti, kukin oppilas esittelee asian, jossa hän on hyvä

Luokkamutoisen oppilaanohjauksen tavoitteet vuosiluokilla 7–9

Oppilas

- muodostaa kokonais käsityksen opetuksesta ja koulun toimintatavoista
- oppii käyttämään erilaisia opiskelumenetelmiä ja tiedonhankintakanavia sekä arvioimaan omia opiskelutaitojaan
- oppii tuntemaan hänelle sopivia opiskelustrategioita
- tuntee Suomen koulutusjärjestelmän pääpiirteet ja oppii etsimään tietoa jatko-opiskelumahdollisuuksista
- hankkii perustietoa työelämästä ja eri ammattialoista ja
- opettelee etsimään tietoa opiskelusta ja työnteosta ulkomailla.

KESKEISET SISÄLLÖT	7. luokka: 0,5 viikkotuntia	8. luokka: 0,5 viikkotuntia	9. luokka: 1 viikkotunti
1 kouluyhteisössä toimiminen, perusopetuksen rakenne, eteneminen ja oppilaan arviointi	uusi ympäristö: tavat, säännöt, käyttäytyminen opintojen eteneminen ja arviointi	vastuu nuoremista, tukioppilastoiminta perusopetuksen rakenne, eteneminen, arviointi	koulun päättymisen, arviointi ja eteneminen, päättötodistus
2 opiskelun taidot	opiskelutekniikka: oppimistyyli, tiedonhaku	opiskelutekniikan kertaus, oman oppimisen arviointi, tiedonhaku	opiskelutekniikan kertaus, tiedonhaku, lähdekritiikki
3 itsetuntemus ja ammatillinen kehitys	nuori yhteisössä, vuorovaikutustaidot, luokkahenki, toisen huomiointi	itsetuntemus, opiskelun itsearviointi	realistinen kuva itsestä jatko-opintoja ajatellen: omat kyvyt ja mahdollisuudet
4 tulevaisuuden suunnittelu- ja päätöksentekotaidot	päätöksentekoprosessi: valinnaiset ja tulevaisuus	päätöksentekoprosessi: oma opiskelu, elämänvalinnat	päätöksenteko: jatko-opinnot
5 työelämä tietous, elinkeinorakenne ja ammattialat, yrittäjyys	TET, ammatteja lähellä, Oulun työpaikkoja yritteliäs koululainen	TET, ammattialoja, elinkeinorakenne, yrittäjyys asenteena	TET, ammattialoja, elinkeinorakenne, yrittäjyys ammattina
6 Suomen koulutusjärjestelmä	opiskelu yläluokilla	koulujärjestelmä: yleiskuva	koulujärjestelmä: 2. aste, korkea-aste, elinikäinen oppiminen
7 jatko-opintomahdollisuudet peruskoulun jälkeen ja hakeutuminen jatko-opintoihin	valintaperusteet 2. asteelle	jatko-opinnoista 2. asteella	jatko-opintojen selkeyttäminen, hakeutuminen 2. asteelle, valintaperusteet, jatko-opintoihin liittyvät ainevalinnat
8 opiskelu ja työskentely ulkomailla	monikulttuurinen kouluympäristö	monikulttuurinen työympäristö	kansainväliset opiskelu- ja työmahdollisuudet
9 ohjaus-, tiedotus- ja neuvontapalvelut	koulun ohjaus- neuvonta- ja tukipalvelut vapaa-ajan palvelut ja harrastustoiminta	työhallinnon tietopalvelut (www)	työhallinnon tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut
10 tasa-arvo yhteiskunnassa ja työelämässä	tasa-arvo: valinnaiset opinnot, erilaisuuden hyväksyminen	tasa-arvoisuus työelämässä	tasa-arvoiset jatkokoulutusmahdollisuudet